

NOWE ŻYCIE

pismo polityczne, społeczne, gospodarcze i kulturalno - oświatowe.
Wychodzi W NIEDZIELE I CZWARTKI.

No 39

ADRES REDAKCJI I ADMINISTRACJI: Grodno, plac Batorego Nr. 4 m. 7.—Telefon 490.
PRENUMERATA: Miesięcz. 1 zł., kwart. 2.50 półrocz. 5 zł., rocz. 10 zł., w Ameryce 3 dol. rocznie. Konto P.K.O. nr. 80.021
CENA OGŁOSZEŃ: Za wiersz milimetrowy lub jego miejsce przed tekstem 30 groszy, w tekście 50 gr., zwykłe 10 gr.
Układ ogłoszeń: 1 strony i tekstu 4—szpaltowy, 4 strony 8—szpaltowy.

ROK XX

Nowe umowy i pakt

W połowie maja został podpisany w Paryżu nowy traktat handlowy polsko francuski. Traktat ten reguluje cały szereg spraw gospodarczych Francji i Polski na nowych podstawach, świadcząc dobitnie o rozwoju pomyślnym stosunków francusko polskich.

Jednocześnie dyplomacja francuska i polska porozumiewają się wzajemnie w sprawie zawarcia nowego ogólnoeuropejskiego paktu bezpieczeństwa i zapewnienia pokoju. Rozmowy na ten temat były ostatnio prowadzone w Londynie podczas uroczystości koronacyjnych.

W tych dniach minęło dwa lata od zawarcia paktu sowiecko francuskiego. Prasa sowiecka pisze z tego powodu, że właśnie pakt sowiecko-francuski uratował Europę od wojny. Pisma sowieckie przy tej sposobności powtarzają pod adresem Niemiec i Polski znane zarzuty, że te dwa państwa głównie przyczyniły się, iż pakt sowiecko - niemiecki nie został ogólnie przyjęty.

Sowiety nie są zadowolone z polityki polskiej, gdyż ona prowadzi obecnie do zbliżenia z Francją. Skutkiem paktu sowiecko-francuskiego było stworzenie we Francji wyrotowego frontu ludowego, a nie zapewnienie Europy pokoju. Sowiety wyobrażają, że uda się im podporządkować sobie całkowicie politykę francuską. Ale na szczęście Francja chociaż w ostatniej chwili się spostrzegła, do czego zmierza polityka sowiecka. Mimo usilnych zabiegów dyplomatycznych i nacisku francuskiej partii komunistycznej Francja nie zawarła dotąd z Sowietami umowy wojskowej, która byłaby doskonałym dla Sowietów uzupełnieniem paktu francusko-sowieckiego i na wypadek wojny wymagałaby od Francji opowiedzenia się za Sowietami.

W drodze na uroczystości koronacyjne do Londynu komisarz Litwinow zatrzymał się w Paryżu i jeszcze raz zabiegał o rozszerzenie paktu francusko-sowieckiego. Jednak nie chciano z nim na ten temat rozmawiać. Wbrew natomiast życzeniom Moskwy stosunki polsko - francuskie rozwijają się coraz pomyślniej. Może też nastąpić chwila powstania nowego europejskiego paktu bezpieczeństwa, do którego zmierzają obecnie Anglia, Francja i Włochy. Polska w tym nowym pakcie może otrzymać większe bezpieczeństwo swojego bytu niezależnego

i większe zapewnienie własnych interesów politycznych, do czego przyznają Polsce prawo państwa europejskie.

Jan Staško.

Ustąpienie Caballero

Na skutek nieporozumienia z komunistami podał się do dymisji rząd hiszpański, urzędujący w Walencji Premier Caballero rzekł się misji tworzenia nowego gabinetu. Przesilenie nastąpiło w poniedziałek świąteczny.

Przyjazd Nuncjusza

W sobotę d. 15 b. m. przybył do Polski nowy nuncjusz papieski J.E. Ks. Arcybiskup Filip Cortesi. Pierwsze powitanie nuncjusza na ziemi polskiej odbyło się w Katowicach, gdzie witał go J.E. Ks. Biskup St. Adamski ze swoją kapitułą. Uroczyste urzędowe powitanie przez władze duchowne i świeckie odbyło się w Warszawie. Na dworcu kolejowym były b. liczne delegacje stowarzyszeń i organizacji ze sztandarami.

Jego Ekszelencja Ksiądz Arcybiskup Filip Cortesi urodził się w 1876 roku na Sycylii. Od 1910 roku mgr. Cortesi zajmował stanowiska sekretarza a następnie audytora Nuncjatury w Kolumbii, Argentynie i Brazylii. Od roku 1921 sprawował urząd Nuncjusza Apostolskiego w Chile, zaś od roku 1926 w Argentynie i Paragwaju. W czerwcu 1936 roku Ojciec św. powołał go na Nuncjusza w Madrycie, jednak z powodu wojny domowej w Hiszpanii Ksiądz Arcybiskup Cortesi nie mógł objąć tej placówki. Nominacja na Nuncjusza Apostolskiego w Polsce nastąpiła w końcu grudnia ub. roku.

Obozy śmierci w Sowietach

Pod tym tytułem w Szanghaju wyszła książka, której autorem jest b. bolszewik Kisielow-Gromow, który był urzędnikiem jednego z sowieckich obozów koncentracyjnych. Autor twierdzi, że w Sowietach istnieje wielka ilość obozów koncentracyjnych dla robót przymusowych. Głośne obozy na wyspach Solowieckich — to tylko drobny ułamek ogólnej ilości obozów sowieckich.

Siedem takich obozów istnieje na północy Rosji. Zarząd tych obozów jest w mieście Kiem. Znany jest obóz w Czerdyniu na Uralu. Ilość obozów na Syberii nie jest znana, zarząd obozów syberyjskich znajduje się w Nowo-Sybirsku. W kraju Dalekiego Wschodu istnieje również 7 obozów z zarządem w Chabarowsku. Ilość obozów w Azji Środkowej nie jest znana, a zarząd ich znajduje się w Alma Ata. Ilość więźniów we wszystkich obozach sowieckich waha się od 1 do 2 milionów. Warunki życia w obozach tak są okropne, że opisać trudno.

Bohaterski czyn posła polskiego

Prasa podaje o niezwykle bohaterskim czynie posła polskiego w Madrycie p. Szumakowskiego. Polski statek „Wilia” miał zabrać uciekinierów z Hiszpanii. Władze hiszpańskie zapewniły, że nie grozi im w drodze żadne niebezpieczeństwo. Mimo to w Walencji do portu wpadła banda czerwonych oprawców i chciała rozstrzelać jednego z oficerów armii gen. Franko. Gdy oficer był już pod murem, w ostatniej chwili przybył poseł Szumakowski i zaprotestował przeciwko bezprawiu. Gdy protesty nie pomogły, pos. Szumakowski zasłonił własną piersią oficera i zawołał: „Strzelajcie! Ale pamiętajcie, że strzelacie do przedstawiciela wielkiej i potężnej Rzeczypospolitej Polskiej.”

Odwaga posła polskiego poskutkowała i oficer hiszpański został uratowany. Obecnie oficer ten, młody człowiek, oświadczył z przerażenia, wypoczywa w Gdyni.

Niezwykłe uchwały socjalistów amerykańskich

Niedawno odbył się w Chicago kongres socjalistów amerykańskich. Na kongresie zapadły niezwykle uchwały, dowodzące łączności socjalistów z komunistami moskiewskimi. Oto wyjątki z tych uchwał: „Kraje kapitalistyczne świata po wzajemnym porozumieniu przygotowały już obecnie na wypadek wojny przymierze wojskowe, które ma posiadać jednolite kierownictwo... Otóż my socjaliści Stanów Zjednoczonych A. P. oznajmiamy uroczystie, że klasy robotnicze zdecydowanie odmówią wzięcia udziału w podobnej wojnie... Gdyby wybuchła wojna Stanów Zjednoczonych z ZSSR — to partia socjalistyczna wezwie klasy robotnicze do przyłączenia z pomocą Unii Sowieckiej.”

Uchwały te mówią, że socjalizm pozostaje na usługach komunizmu.

Rozruchy antyżydowskie w Brześciu

Głośny z procesu politycznego Brześć nad Bugiem stał się obecnie jeszcze głośniejszy z powodu żywiołowych rozruchów antyżydowskich. Dnia 13 maja rzeźnik żydowski Ajzyk Szerbowski zabił policjanta z udziału śledczego w Brześciu, Stefana Kędziora. Morderstwo to wywołało ogromne podniecenie wśród ludności chrześcijańskiej. Rozpoczęły się rozruchy w czasie których wszystkie sklepy żydowskie zostały zniszczone razem z towarami. Poniszczono też weksle posiadane przez żydów i księgi handlowe. Wielu żydów ratowało się ucieczką z Brześcia. Rabunku nie stosowano, lecz cały majątek żydowski zniszczono. Morderca Ajzyk Szerbowski znajduje się w szpitalu. Policja w końcu przywróciła spokój. Bliższych szczegółów o wyniku zajęć brak jeszcze.

Czytajcie i prenumerujcie „Nowe Życie”

Tak chce Moskwa

We Francji obóz patriotyczny już nie ma złudzeń co do istotnych zamiarów socjalistów. Znany pisarz francuski Pierre Dominique także stosował ostrzeżenia do ludu wielkiego Francji: „Siedemdziesięciu dwóch deputowanych, francuskich, którzy są narzędziami i agentami Moskwy, usiłują oddziaływać na parlament i opinię publiczną, ażeby ciebie, chłopie francuski, pchnąć do wojny przeciwko chłopom niemieckim i chłopom włoskim... Tak chce Moskwa! A ci panowie wrzeszczą, że należy ich słuchać. Czy ty usłuchasz?... Siedemdziesięciu dwóch deputowanych francuskich, pacholików Moskwy, prowadzi grę Moskwy.”

Tak chce Moskwa! Oto groźne ostrzeżenie, które się kryje dziś w wielu razach poza taktyką socjalistów.

Rejestracja strat w Brześciu

Dziennik żydowski „Grodner Moment” w części warszawskiej podaje wyniki pierwszej rejestracji strat, dokonanych w czasie zajęć antyżydowskich w Brześciu. Niektóre wielkie firmy żydowskie postradały wszystko, co posiadały. Wielu większych i mniejszych kupców zostało zupełnie zrujnowanych. Wielki zakład rowerów i instrumentów muzycznych Chaima Taksina (ul. 3 Maja 30) zniszczony, zniszczono 500 weksli, straty wynoszą 40 tys. zł. Również został zniszczony wielki skład galanterijny tegoż kupca, straty wynoszą 50 tys. zł. Zniszczony jest sklep radiowy Berenbauuma. To samo spotkało cukiernię Szapiry, straty 15 tys. zł.

Na ul. Dąbrowskiego zniszczone zostały firmy: Rozenbluma (10 tys.), galanteria Ginzburga (10 tys.), Kolo-deckiego i Frydmana (10 tys.), maun-faktura Mielnickiego (30 tys.), trafikiera Telmana (15 tys.), firma Goładzickiego (15 tys.), magazyn Boleka (10 tys.) i szereg innych firm, których straty są mniejsze. Ogólna suma strat, które ponieśli kupcy żydowscy w Brześciu, według dotychczasowych obliczeń wynosi około miliona złotych.

Pismo żydowskie podaje nast. listę rannych żydów: Tobiasz Fajnsztejn, Mojżesz Berton, Rafael Szosznik, Mojżesz Zajac, Chaim Migdal, Jakub Szajnszajder, Gitta Grajnbarg, Ruben Nejman, Natanael Frydman, Judel Flajszer, Szymon Landau, Szejda Parteroli, Szloma Blinder, Chaim Rozenblum, Józef Grynberg, Mojżesz Buchalter, Abram Gdański, Szejda Apfelbaum, Eli Genszyniowski i inni.

Prasa w Sowietach

Czeska agencja „Centropress” podaje, że w roku ubiegłym wychodziło w Sowietach około 10 tysięcy pism i czasopism, mających 38 milionów egzemplarzy ogólnego nakładu. Nakład „Prawdy” wynosił 1 milion 900 tysięcy, nakład „Izwestij” 1.600.000. Pod koniec roku wychodziło 3.400 pism rejonowych o nakładzie 11 milionów. Znacznie rośnie sowiecka prasa narodowościowa. Liczba pism białoruskich wzrosła z 17 do 206, a gruzińskich z 20 do 143. Na przedsiębiorstwa wydawnicze wydane w 1936 roku 53 milionów rubli.

Jeszcze o sprawie ulic miejskich

Sprawa bruków i chodników w Grodnie wymaga należytego wyjaśnienia i załatwienia. Zarząd Miejski w jednym z ostatnich komunikatów prasowych stwierdza, że uporządkowanie ulic i nadanie Grodna wyglądu miasta nowoczesnego jest jedną z największych trosk magistratu, a szczególnie prezydenta miasta. Ale, niestety, potrzeby w tym kierunku są zbyt wielkie, a fundusze miejskie zbyt skromne, i dlatego Zarząd Miejski zmuszony jest do prowadzenia prac w granicach szczupłych, na jakie pozwalają obecne środki finansowe miasta.

Ogólna długość ulic m. Grodna wynosi obecnie 62.834 metrów bieżących. Długość ulic zabrukowanych wynosi 35.600 m.b., a niezabrukowanych 27.234 m.b. Z tego zestawienia wynika, że prawie połowa miasta (43 proc.) jest niezabrukowana. Zabrukowanie tych ulic kamieniem polnym i ułożenie chodników wymaga sumy 960.000 zł. Większość ulic zabrukowanych (80 proc.) wymaga gruntownej przebudowy, której koszty sięgałyby sumy 1.580.000 zł. Gdyby ulice niezabrukowane (27.234 m.b.) pokrył polnym kamieniem obrobionym i chodnikami, to trzeba byłoby na to wydać 1.550.000 zł. Razem więc uporządkowanie ulic w mieście wymagałoby przeszło 3 milionów złotych. A magistrat w budżecie rocznym posiada na to tylko około 80 tysięcy złotych. Jasnym więc jest, że sprawa ulic i chodników w Grodnie musi być rozłożona do wykonania na długie lata. Gdyby miasto co roku przeznaczało na ten cel tylko po 80 tys. zł., to uporządkowanie ulic musiałoby być rozciągnięte na długi okres około 40 lat (3.000.000:80.000=37). Za ten czas nowe bruki i chodniki staną się już starymi i trzeba będzie znowu wszystko gruntownie przebudowywać.

A trzeba jeszcze dodać, że z każdym rokiem na przedmieściach przybywa pewna ilość nowych domków, miasto się rozrasta, będą więc przybywały nowe ulice, wymagające opieki samorządu. I dzisiejsze nowe ulice za Niemnem wymagają koniecznie tej opieki. Weźmy dla przykładu jedną tylko ulicę Gdańską. Nazwa ulicy piękna, ale z Gdańskiem ta ulica ma chyba to tylko wspólne, że jest zalana morzem wody, która nie ustępuje do później wiosny, a gdy lato bywa dżdżyste, to morze „gdańskie” w Grodnie trwa aż do mrozów. Ulicę tę koniecznie należy uporządkować.

Komunikat prasowy Zarządu Miejskiego porusza również sprawę zamiany zwykłego brukowca na kostkę. Już oddawna mieszkańcy Grodna marzą o tym, aby przynajmniej największe ulice—Dominikańska i Orzeszkowej zostały pokryte kostką. Ale środki na to nie pozwalają. Wyłożenie kostką ul. Dominikańskiej kosztowałoby 71.500 zł., a ul. Orzeszkowej 228.000 zł. Wydatki te byłyby zbyt wielkie, aby na nie miasto mogło sobie pozwolić.

725 harcerzy pojadzie do Jamboree

W roku bieżącym na V Wszechświatowy Zlot Harcerski w Jamboree miało wyjechać z Polski 400 harcerzy. Obecnie, jak się dowiadujemy, liczba ta podniesiona została do 725.

W liczbie tej oprócz drużyn zwykłych znajdują się: krag instruktorski, orkiestra, drużyny: lotnicza, wodna i rowerowa. W ten sposób Polska reprezentacja będzie na 4 tym miejscu co do liczebności na Jamboree po W. Brytanii (8.000), Francji (2.500), St. Zjednoczonych A.P. (1.000) i Belgii (850).

Kupujcie wyroby krajowe

Rosja nadchodząca

Rosja budzi się umęczona i wyczerpana bolszewizmem do nowego życia. Życie religijne zeszło do podziemi, do katakumb, jak w pierwszych wiekach chrześcijaństwa, ale nie zostało zniszczone. Francuskie pismo „Figaro” podaje, że udział czynny w praktykach religijnych w Sowietach biorą często przedstawiciele inteligencji, jak profesorowie, lekarze, studenci, którzy w czasie nabożeństw śpiewają pieśni religijne, hymny i psalmy... W nielicznych pozostałych świątyniach i licznych ukrytych domach modlitwy panuje wzruszające ubóstwo. Brak złoconych naczyni liturgicznych zastąpiony jest zwykłymi szklankami, brak dzwonów i organów zastępuje cicha pieśń i z głębi płynące westchnienie, brak ornatów zastępują białe lniane szaty, naprędce uszyte rękami wiernych, jak za czasów pierwszych chrześcijan...

Te same wiadomości podaje „Osservatore Romano”.

Potomek słynnego rodu książąt rosyjskich Teodor Dołgoruki, emigrant zamieszkały w Wiedniu, napisał niedawno ciekawą książkę o Rosji nadchodzącej p.t. „Das Heilige Russland”—„Święta Rosja”. Książkę Dołgoruki twierdzi, że przyszła Rosja będzie państwem wielkich swobód obywatelskich, ale zostanie oparta o zasadę hierarchii i autorytet władzy, który może nawet przyjąć formy umiarkowanej monarchii. „Nowe państwo rosyjskie musi być przesiąknięte duchem prawdziwie chrześcijańskim. W nowej Rosji będzie ogłoszona całkowita wolność wyznań, jedynie propaganda bezbożnictwa zostanie wzbroniona. W Rosji nadchodzącej powstanie możliwość Unii Kościoła Prawosławnego z Rzymskim Kościołem”. Oto są cenne i prawdopodobnie prorocze słowa księcia T. Dołgorukiego.

Państwo—więzienie

Coraz liczniejsze są świadectwa ujemne o Sowietach rosyjskich. Straszne warunki życia w państwie komunistycznym opisali już tacy świadkowie, jak Celine, A. Gide i Roland Dorgelès. Obecnie ukazała się jeszcze książka bojowego komunisty Wiktora Serge'a. Jest to najpoważniejszy historyk bolszewizmu, autor biografii Lenina i Stalina, tłumacz pism Lenina i Trockiego, jednym słowem pisarz po uszy zagrzebany w komunizmie i bolszewizmie.

Otóż ten komunista wydał obecnie książkę o historii ruchu komunistycznego w Rosji od 1917 do 1937 roku. W książce tej Serge określa Sowietów jako państwo—więzienie. W państwie tym całkowicie zatracono pojęcie dobrej i zdrowej demokracji, a wszystko reguluje tyrania i biurokracja bez skrupułów i sumienia. Klasa robotnicza w Sowietach w ciągu minionych 19 lat nic nie uzyskała. Sto tysięcy robotników sowieckich zarabia miesięcznie 70-90 rubli, t.j. 18-20 złotych. Dziesięć dziesiątych robotników pobiera tak mizerne uposażenie, że musi żyć w nędzy. Robotnik sowiecki, mimo wielkich kar, kradnie. Kradzieże obok pijactwa są plagą Sowietów.

Chłop sowiecki ma jeszcze gorsze życie od robotnika. Kolchozy są doskonałym polem wyzysku chłopów. Większość chłopów rosyjskich żyje w tak nędznych warunkach, jakich nie było w czasie pańszczyzny.

Olbrzymia większość ludności w Sowietach około 85-88 proc. żyje w strasznej nędzy. Jedynie biurokracja sowiecka ma się dobrze. Budynki, w których urzęduje G.P.U. w Moskwie i Leningradzie, są luksusowe. G.P.U. jest panem życia i śmierci, rozstrzyga o losach obywateli, skazuje jednych na śmierć, innych na wygnanie lub więzienie, odrywa rodziców od dzieci, mężów od żon, rozbiła nędzne ogniska domowe. Rosja rządzi obecnie najohydniejsza z biurokracji: biurokracja dorobkiewiczów. Działają tam armia szpiegów.

Treny Wolfa Szłapaka

Ciężkie czasy. Wielka akcja żydowska. Naczelne figury. Kto kieruje polityką żydowską? Wezwanie do Grodna żydowskiego

Zielone Świąta od dwóch lat są dla żydów w Polsce niepomysłne, w tym bowiem okresie wybuchają dla nich różne nieszczęścia. W tym roku przed samymi świątami wybuchły zaburzenia w Brześciu. Ale nie o nich będziemy obecnie pisać. Chcemy natomiast streścić ciekawy artykuł, jaki się ukazał w świątecznym numerze dziennika „Grodner Moment” z dnia 14 maja. Artykuł napisał delegat Białostockiego Komitetu Pomocy Wolf Szłapak, wybitny działacz żydowski na terenie naszego województwa białostockiego. Tytuł: Wymaganie chwili historycznej — Di Foderung fun historiszen moment. Na samym wstępie autor powiada, że obecne czasy historyczne, obecne lata są ciężkie dla przeżycia. Cały naród żydowski odczuwa ciężką walkę, jaka się obecnie toczy.

Po tym Jeremiaszowym wstępie W. Szłapak pisze: „Wierzymy w lepsze jutro, które prędzej czy później musi nadejść. Ale tymczasem przychodzą wieści hiobowe. Na Prztytku się nie skończyła tragedia nasza... Zaczęły przybywać wielkie wieści hiobowe z Odrzywołu, Mińska Maz., Radziłowa, Czyżewa, Zambrowa, Śniadowa oraz z 22 miast i miasteczek”.

Dalej autor szczegółowo opisuje wielką akcję Komitetu pomocy, podzielonego na sekcje, i wylicza osoby, które stoją na czele tej akcji. Oto ich nazwiska: B. Subotnik, B. Szmidt, Izrael Aguszewicz, adw. Warszawski. Komitet posiada również sekcję polityczną, na czele której stoją: rabin dr. Rozenman i dwaj młodzi jego pomocnicy adwokaci Klementynowski i Nachimowski, którzy wypełniają swoją wielką robotę historyczną. Tu idzie o żydowskich dzieciach chorych na gruźlicę i tysiącnych rzeszach żydowskich, które chodzą bez kawałka chleba.

Białostocki Komitet Pomocy (dla żydów) rozwija swoją działalność we wszystkich miastach województwa, a do pracy przygaja wszystkie klasy i kierunki, jednocząc je w jeden wielki front ludowy dla niesienia pomocy nieszczęśliwym. Mobilizuje wszystkich i nawołuje Grodno do opracowania wielkiego planu zbiórki pieniężnej. Nawołuje do zorganizowania „brygady bojowej”, która będzie nawiedzała całe miasto. Wezwanie kończy się takimi czułymi słowami: „Miasto Grodno z jego wielką tradycją żydowską, miasto Grodno, które już zapłaciło hojnie daninę krwi i pieniędzy w naszej historii męczeńskiej w ostatnich latach, miasto Grodno rychło da swoją pozytywną odpowiedź”.

I my też jesteśmy przekonani, że odpowiedź ta rychło nadejdzie, a p. W. Szłapak zamiast jeremiaszowych trenów pochwali żydów grodzieńskich za wykonanie rozkazu. Jednego tylko nie możemy zrozumieć, a mianowicie tego, po co żydzi do akcji społecznej pomocy pieniężnej mieszają politykę i mobilizują się we frenie ludowym. To może zamiast pomocy przynieść szkodę.

Światowa produkcja złota

Światowa produkcja złota wzrasta z roku na rok. Podczas gdy w latach 1934 i 1933 wynosiła 27,6 wzgl. 25,3 milionów uncji, w roku 1935 wyprodukowano 30,5 milionów uncji czystego złota.

W porównaniu z rokiem 1930 produkcja wzrosła o 50 proc. (C.P.C.).

„Gazeta Wileńska”

Wilno katolickie posiada od pewnego czasu nowy codzienny organ, który nosi tytuł: „Gazeta Wileńska”. Pismo to wydaje obecnie ks. Romuald Świrkowski. Dziennik drukowany jest w polskiej i katolickiej drukarni „Polonia”. Nakład rośnie. Adres: Wilno, ul. Zamkowa 6. Prenumerata miesięczna 1.50. Numer 5 gr. Życzyśmy powodzenia.

Agentura Kominternu w Polsce

Pod tym tytułem wyszła w Warszawie z druku niezmiernie ciekawa książka, napisana przez I. B. Słońskiego. Książka potwierdza zaborcze plany komunistów, moskiewskich względem Polski. Zabór Polski ma stanowić początek podbicia środkowej i zachodniej Europy.

Komintern moskiewski w tym celu zorganizował w r. 1918 polską partię komunistyczną. Liczba członków tej partii nie przekracza 20 tysięcy osób, ale partia ma o wiele większe wpływy w środowiskach niezorganizowanych lub w innych organizacjach. Skład partii jest następujący: 55 proc. żydów, 25 proc. ukraińców i białorusinów, 20 proc. polaków i Niemców. Liczba żydów na kierowniczych stanowiskach w partii dochodzi do 90 proc. Pieniądże komunistyczna partia polska otrzymuje z najrozmaitszych źródeł. Następujące źródła komunistyczne dają co miesiąc:

- 1) Oddział Związku Międzynarodowego „OMS” 70 80 tys. zł.
- 2) Oddział czwarty sztabu generalnego armii czerwonej na robotę wśród polskich sfer wojskowych 10 tys. zł.
- 3) Międzynarodowa Organizacja Pomocy Rewolucjonistom „Mopr” 35 tys. zł.
- 4) Rząd Ukrainy sowieckiej 30 tys. złotych.
- 5) Rząd Białorusi sowieckiej 25 tys. złotych.
- 6) Komintern Młodzieży „Kim” 12 tys. zł. Razem około 172-182 tys. złotych miesięcznie.

Co pisze młodzież

Epokę obecną charakteryzuje walka o lepszą przyszłość. Młodzież polska bierze żywy udział w tej walce i wierzy, że zwycięstwo do niej należeć będzie. Młodzież polska ma swoje pisma, w których wypowiada swoje poglądy. Do tych pism należą poznańskie „Orleń” (Al. Marcinkowski 22). W nr. 9 „Orleń” wstępny artykuł ma tytuł „Majestat przeszłości”. Po przytoczeniu szeregu dowodów, stwierdzających istnienie majestatu chrześcijańskiej przeszłości, autor W. Zawadzki pisze: „Wielka Polska już się budzi. Budzi się, jak ongiś średniowiecze. Widzimy ją, jak w cieniu Chrystusowego Krzyża błyszczy mieczem Chrobrego, jak szumi falami Bałtyku i Czarnego morza, jak gra śpiewem dzwonów kościelnych... Nasze życie narodowe oprzemy na religii, rodzinie i tradycji... Mamy więc w Polsce wiele do odrobienia. Musimy uwolnić się od żydów, od miazmatów komunizmu, masonerii i rewolucji... Idea nasza zwycięża, zwycięstwo swe zaznaczając w każdej dziedzinie dzisiejszego życia”.

Inny autor Janusz Wróbel—z Grodna—pisze o zabawach szkolnych. Po omówieniu okólnika p. ministra Świątosławskiego w sprawie zabaw szkolnych autor powiada: „Musimy skończyć z żydowsko-argentyńskimi tangami, foxtrotami. Polak musi się bawić po polsku”.

Jeden z uczniów wileńskich opisuje ciężkie zmaganie się młodzieży w jednym z najbardziej zażydzonych gimnazjów wileńskich (w klasie IV na 32 uczniów jest 17 żydów, czyli więcej, niż 50 proc.) Młodzież polska broniła w tym gimnazjum czystości religijnej i swego charakteru narodowego.

FIRMA „PIAST”

Grodno, ul. Pocztowa 20.

poleca wszelkie towary kolonialne, wędliny litewskie, żywieckie i wolińskie, szynki bekonowe „Polo”, sery, masło, jaja, miód lipcowy—wszystko w najlepszych gatunkach i po najniższych cenach.

Kronika

GRODNO, dnia 20 maja 1937 roku

KALENDARZYK

- 20.V. Czwartek. Bernardyn ze Sieny.
Wschód słońca 3.17.
Zachód słońca 19.27.
21.V. Piątek. Tymoteusz. Budzów.
Suchy dzień. Post i wstrzemięźl.
22.V. Sobota. Julia. Helena. Wiesława.
Suchy dzień. Post i wstrzemięźl.

Daty historyczne. Dnia 21.V.1506 r. Zgon Krzysztofa Kolumba. Dnia 22.V.1917 r. Kolo Sejmowe w Krakowie uchwała domagać się niepodległości Polski z dostępem do morza.

Obchód E. Orzeszkowej. Dnia 18 b.m. w 27 rocznicę śmierci Elżby Orzeszkowej w kościele bernardynskim zostało odprawione nabożeństwo przez ks. kan. A. Kuryłowicza. Kazanie okolicznościowe wygłosił ks. pref. Zarzecki. Pamięć wielkiej pisarki uczczono uroczystym obchodem przed pomnikiem w ogrodzie miejskim. Przed złożeniem wieńców orkiestra wykonała marsz żałobny Szopena. Przemówienie wygłosił ks. dyr. Potrzebski. W końcu chór pod kierunkiem prof. Kuzy wykonał pieśń, a orkiestra odegrała Polonez.

Osobiste. W dniu 17 maja b.r. o godz. 9 rano został pobłogosławiony związek małżeński pomiędzy dr. med. Eugenią Fabiańską i inż. Witoldem Haniczem w kościele o.o. Franciszkanów w Grodnie. Szczęść, Boże, młodej parze!

Wystawa obrazów malarzy polskich. Od dnia 16 b.m. w lokalu Oficerskiego Kasyna Garnizonowego w godzinach od 10 do 21 odbywa się wystawa obrazów malarzy polskich. Wystawa obejmuje prace: Augustynowicza, Jagodzińskiego, Nartowskiego, Cieślowskiego, Kotowskiego, Kurzawskiego, Suchanka, Malijewa, Molli Bukowskiej, Terpiłowskiego, Mindolli'ego, Stańko, Dziemańskiego, Zygmunowicza, Wasilewskiego i innych.

Zwiedzanie bezpłatne. Sprzedaż propagandowa na dogodnych warunkach. Grono artystów malarzy zwraca się z gorącym apelem o poparcie sztuki polskiej i przyjęcie tym sposobem z pomocą młodej generacji malarzkiej.

Kara za powitanie biskupa unickiego. Czasopismo lwowskie „Ruski Głos” donosi, że prawosławni Polacy w Białymstoku są wzburzeni z tego powodu, iż zostali nie dopuszczeni do Komunii św. za udział w spotkaniu biskupa unickiego.

Obrazy Zarządu Związku Uzdrawisk. W dniu 28 b.m. odbędzie się w Druskienikach posiedzenie Zarządu Związku Uzdrawisk Polskich, na którym omawiany będzie szereg zagadnień uzdrowiskowych, związanych z bieżącym sezonem.

Omawiana będzie obszernie również kwestia stworzenia towarzystwa kredytowego uzdrawisk, sprawa podniesienia poziomu urządzeń w kąpieliskach nadmorskich, ponad to zarząd Związku zaopiniuje ostatecznie projekt statutu Polskiego Instytutu Balneologicznego. (KABEL).

Repertuar teatru. Dziś we środę dn. 19 b.m. na dochód Związku Strzeleckiego o godz. 8.30 wiecz. odegrana będzie komedia „Mój kochany głupek”. Jutro we czwartek dn. 20 b.m. teatr nieczynny z powodu pobytu zespołu w Białymstoku z kom. muz. „Przygoda w Grand Hotelu”.

W piątek dn. 21 b.m. o godz. 8.30 wiecz. odbędzie się pożegnalne przedstawienie komedii muzycznej „Przygoda w Grand Hotelu” z występem gościnnym Zofii Lubiczówny i Igo Syma.

W sobotę dn. 22 b.m. o godz. 8.30 wiecz. odbędzie się premiera komedii polskiej Jarosława Iwaszkiewicza „Lato w Nohant”. Znakomita ta sztuka ukazuje codzienne życie Fryderyka Chopina.

Podniesienie podatków kahalnych. Nowe przepisy o uboju rytualnym spowodowały zmniejszenie do-

zdrowy żołądek jest fundamentem zdrowia!



Trzeba dbać, by żołądek sprawnie funkcjonował i przyzwyczaić go do systematycznego wypróżniania się. Nie wolno niszczyć organów trawienia obstrukcją, ponieważ w kioskach pozostają substancje gnilne, zatrzymując organizm.

ZIOŁA Z GÓR HARC D-ra Lauera

regulują żołądek, normują trawienie, łagodnie przeczyszczają, pobudzają przemianę materii, stosują się przy obstrukcji, przy cierpieniach wątroby, woreczka żółciowego, (kamicy żółciowej), przy cierpieniach hemoroidalnych i otyłości.

ZIOŁA Z GÓR HARC D-ra LAUERA.

25-16

chodu w gminach żydowskich. Z tego powodu kahalny nałożyły na żydów większe podatki. W zeszłym roku 2.825 płatników zapłaciło do kahal grodzieńskiego 61.235 zł. W tym roku liczba płatników powiększyła się do 2.970, a podatek został powiększony do sumy 75.975 zł. Wysokość podatku od jednej osoby wynosi od 675 zł. do 5 zł.

Wielka bekonlarnia w Grodnie. Dowiadujemy się, że w Grodnie powstało przedsiębiorstwo przemysłu handlowego, które uruchomi wielką bekonlarnię z kapitałem zakładowym około 500 tys. zł. Udział w przedsiębiorstwie weźmie również miasto z kapitałem około 400 tys. zł. Bekonlarnia będzie pracowała głównie dla eksportu.

Moto rowery „Orzeł” najbardziej precyzyjne, zwolnione od prawa jazdy i podatku. Katalogi. Warszawska Spółka Motocyklowa, Warszawa Królewska 27.

Jan MALINOWSKI
SKŁAD APTECZNY
Grodno, Dominikańska 13 t. 400
Poleca: Perfumy, wody kolońskie i wyroby kosmetyczne. Pomoce szkolne do gabinetów chemicznych i fizycznych.

KINO DŹWIĘKOWE
Pocztowa 4
Wstęp od 25 gr. „Pan”

Dziś podwójny program
1. Zagadka potrójnego zabójstwa
w filmie o niebywałym tempie i napięciu p.t.

Niesamowity dom
w roli głównej:
Edmund Love, Virginia Bruce i w. inn.

2. Coś coś zupełnie nowego



NOCTNY PATROL

Nad program aktualia

PRACOWNIA OBUWIA W. Lipczyński

Grodno, ul. Brygidzka 5
Robota solidna
Ceny niskie

PRZY UL. JEROZOLIMSKIEJ 19
został otwarty przez małżonków

Antoniego i Bronisławę

— JODKOWSKICH —

sklep spożywczy;

uprasza się o poparcie
chrześcijańskiej placówki.

MAURYCJ WOLAŃSKI

— KRAWIEC —

specjalista ubiorów dla duchowieństwa katolickiego, przyjmuje zamówienia na różnego rodzaju sutanny, czamarki, palta, futra i t.p.

Grodno, ul. św. Kazimierza 87,
tuż zastrząż pożarną. Ceny przystępne.

PAPIERY PROCENTOWE:

PREMIOWĄ POŻYCZKĘ INWESTYCYJNĄ,
PREMIOWĄ POŻYCZKĘ DOLAROWĄ,
4% POŻYCZKĘ KONSOLIDACYJNĄ i inne

KUPUJE I SPRZEDAJE

Hipoteczny Bank Spółdzielczy

w GRODNI Dominikańska 16.

PO NAJNIŻSZYCH CENACH I W NAJWIĘKSZYM WYBORZE

— POLECA —

OSTATNIE NOWOŚCI

W DZIALE

MATERIAŁÓW DAMSKICH, MĘSKICH I DZIECIENNYCH

NA SEZON LETNI firma

K. STASZEWSKI

Grodno, Dominikańska 18, tel. 315.

P.S. JEDNOCZEŚNIE POLECAM W WIELKIM WYBORZE

PIĘKNE LISY

Dobry krawiec to gwarancja eleganckiego wyglądu pana

Jeżeli chcesz mieć przyzwoicie skrojony i uszyty garnitur palto i t.p.

To pamiętaj że w Grodnie przy ul. Napoleońskiej № 3 róg Witoldowej otworzona została chrześcijańska pracownia ubiorów cywilnych i wojskowych, której kierownictwo spoczywa w ręku bogatego w praktykę fachowca w pierwszorzędnym zakładach krawieckich Warszawy, Łodzi, Poznania. Pracownia wykonuje zlecenia według najnowszych modeli Paryża i Londynu z własnych i powierzonych materiałów na dogodnych warunkach.

Dla W-nego Duchowieństwa prowadzę dział sukien, palt i futer.

UWAGA: na bieżący sezon wiosenno-letni jestem zaopatrzony w duży wybór materiałów Bielskich.

WYKONANIE GWARANTOWANE I PUNKTUALNE

CENY BARDZO PRZYSTĘPNE

PROSZĘ PAMIĘTAĆ ADRES: JAN MACH

24-18

Grodno, ul. Napoleońska 3.

Chrześcijański Zakład Krawiecki i

Absolwenta paryskiej akademii kroju i szycia

Stanisława Brażuka

Grodno, Brygidzka 11

przyjmuje wszelkie roboty damskie i męskie w zakresie krawiectwa wchodzące. Wykonanie solidne

Wiosna, wiosna, wieść radosna

Dobre i tanie dla każdej P A N I: nowości w Jedwablach,
kretonach,
muslinach,
płótna, białe i kolorowe,
batysty, opale i markizety,
dla P A N Ó W: Sukna bielskie i tomaszowskie

Poleca po znanych tanich cenach

OBSŁUGA RZETELNA

CENY STAŁE

SWÓJ DO SWEGO PO SWOJE

BAZAR POMORSKI

ALOJZY HEJKA

Dominikańska 28

8-3

NA SEZON LETNI

UBRANIA GOTOWE

Palta męskie i Płaszcze damskie

MUNDURKI UCZNIOWSKIE,
BONŻURKI, WIATRÓWKI,
KAPELUSZE I CZAPKI

oraz wszelką galanterię poleca firma

Władysław Cichocki

Grodno, ul. Orzeszkowej 4 (naprzeciw Starostwa)

8-2

Chrześcijański Zakład Krawiecki

M. BARANOWSKIEGO

Grodno, Brygidzka 7

ZAWIADAMIA, iż wprowadził specjalny dział ubiorów
dla duchowieństwa.

Przyjmuje zamówienia na sutanny, płaszcze i futra. 8-7

ANONS

ANONS

Materiały na sutanny,

Woolny,

Jedwabie,

Firany,

Kamgarny Bielskie

oraz wszelką manufakturę poleca

GRODNO,
DOMINIKAŃSKA 9

„TKANINA”



KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI w GRODNE

Kino DŹWIĘKOWE
Orzeszkowej nr. 15

„UCIECHA”

WSTĘP
25 gr.

Dziś dzieje wielkiej wojny lotniczej
Film o poświęceniu, miłości, odwadze bohaterów przestworza
— P. T. —

Burza nad Andami

W roli gl.: Jack Holt, Mona Barrie, A. Moreno i inn.

Nad program: najnowsze aktualności i piękne dodatki

Do sezonu wiosennego

BIELIZNĘ DAMSKĄ oraz MĘSKĄ
BLUZKI, POŃCZOCHY JEDW., TOREBKI,
KRAWATY I WSZELKĄ GALANTERIĘ
po cenach wyjątkowo tanich
POLECA

f-ma **Józef MIKO**

Dominikańska 19 tel. 356

Początek seansów: 4, 6, 8 i 10.

D Z I Ś!

Kino MALEŃKIE
Horodniezańska 10

Najlepsza tancerka świata GINGERS ROGERS
i znany wszystkim sympatyczny GEORGE BRENT
w przepięknym filmie p.t.

„Kochaj i nie płacz”

Nad program: aktualia i wspaniała groteska kolorowa p.t.

Krówka Molly i polny konik

NOWE KINO
ul. Brygidzka 2

„HELIOS”

CENY OD 25 GR.

Dziś wielki dramat egzotyczny p.t.

„Szanghaj”

W rolach głównych: Charles Bouer, Loretta Yong,
Warner Oland i inni

Nad program: najnowsze aktualności

Pocz. seansów: 6, 8, 10, w niedzielę i sobotę seansy popoł.
o godz. 12, 2 i 4

DŹWIĘKOWIEC
Dominikańska 26

„Apollo”

Wstęp od 40 gr.

Pocz. seans.: 6, 8 i 10

GARY COOPER we wspaniałym filmie najsłynniejszego reż.
CECILA B. de MILLER p.t.

Niezwyciężony Bill

(BUFFALO BILL)

przy udziale Jean Arthur, Charles Bickford

Nad program: aktualia i przepiękne dodatki